

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

MT DMO

Contact:

(10)(2e) (10)(2e)
(10)(2e) (10)(2e)

Datum: 14 juli 2020

memo

Vervolgscenario's continuïteit Valysvervoer i.v.m.
coronacrisis

Bijlagen

Nota verlenging afspraken
Monitor Valys

Inleiding

Valys-vervoer is op 8 juni herstart. De vraag naar Valysvervoer herstelt geleidelijk. De afgelopen weken bevond de omzet zich op circa 40% van de omzet in 2019, dit weekend zien we een toename tot 60% á 70%. Er valt nog niet te zeggen of er sprake is van een trendmatige toename of dat de stijging van korte duur is, bijvoorbeeld vanwege de start van de vakanties.

VWS heeft in verband met de vraagitval continuïteitsafspraken met Transvision gemaakt. Recent zijn deze afspraken verlengd tot 1 september¹. Transvision zal volgens deze afspraken uiterlijk medio augustus 2020 een voorstel doen voor de periode na 1 september. Uiterlijk op 25 augustus zal worden beslist of continuïteitsafspraken verlengd worden en welke andere afspraken eventueel nodig zijn. De voorgenomen beslissing zal aan de DGLZ en de minister worden voorgelegd. Er zal ook overleg met VNG plaatsvinden om zoveel mogelijk vergelijkbare afspraken te maken voor vraagafhankelijk vervoer binnen het sociaal domein.

In dit memo wordt het MT meegenomen in de overwegingen die een rol spelen bij het bepalen van de vervolgafspraken met TV. Daarnaast wordt het MT gevraagd een voorlopig standpunt in te nemen over (eventuele) vervolgafspraken, zoals het verlengen van continuïteitsafspraken. Het waarborgen van de continuïteit van de Valys-voorziening voor de toekomst is hierbij het uitgangspunt.

Hieronder worden drie opties geschetst voor de periode na 1 september: wel of geen continuïteit van de omzetgarantie en een tussenvariant (gefaseerd afschalen).

Verlenging van de continuïteitsafspraken in de huidige vorm:

- Valys is net als sociaal-recreatief Wmo-vervoer vraagafhankelijk en daarom - anders dan bijv. leerlingenvervoer of vervoer naar dagbesteding- moeilijk door opdrachtgever en vervoerder te sturen.
- Zoals gezegd, bevindt de vraag naar Valysvervoer zich op dit moment nog niet op het niveau van 2019. Het is onzeker of de huidige toename doorzet en of

¹ De omzetgarantie van VWS voor de financiering van de doorlopende vaste kosten bestaat uit 80% van de niet-gerealiseerde gebruikelijke omzet (in vergelijking met 2019). In de vaste kosten zijn de kosten voor vast personeel, parttimers en oproepkrachten, in dienst van de vervoerder, meegenomen.

de vraag volledig herstelt. Een lager vervoervolume kan gevolgen hebben voor het bestaande vervoersnetwerk en de dienstverlening in de toekomst. Met de omzetgarantie kunnen de vaste doorlopende kosten van het huidige netwerk worden gedekt.

- Hiermee worden de personele gevolgen van de crisis beperkt en ontstaat er geen capaciteitsprobleem bij het aantrekken van de vraag (geen gevolgen voor de gebruikers).
- De huidige omzetgarantie past in principe binnen de gestelde financiële kaders/wordt uit het reeds ter beschikking gestelde budget gefinancierd². De gemaakte aanvullende afspraken met Transvision zijn voor VWS in principe budgettair neutraal.
- De Kamer heeft aandacht voor het onderwerp continuïteit zorgvervoer (zoals onder andere uit Kamervragen die de afgelopen maanden door PvdA, D66, en SP zijn gesteld blijkt). Deze Kamervragen zijn mede n.a.v. oproepen van de taxi-sector om omzetgaranties te bieden gesteld (in zijn laatste oproep vraagt de taxi-sector om omzetgaranties te bieden tot eind 2020).
- Ontslagen in de vervoerssector als gevolg van het afschalen van het Valys-netwerk als de omzetgarantie niet wordt verlengd kunnen voor negatieve politieke en media-aandacht zorgen.
- Ook zonder landelijke continuïteitsafspraken wordt van opdrachtgevers in het sociaal domein goed opdrachtgeverschap verwacht en dat ze maatwerk bieden om zorgcontinuïteit te waarborgen. Dat is ook wat we met de continuïteitsafspraken voor Valys beogen.

Directoraat Generaal
Langdurige Zorg
Directie Maatschappelijke
Ondersteuning
Team B

Continuïteitsafspraken stopzetten:

- Het gebruik van Valys herstelt geleidelijk. Als de hiervoor genoemde stijging doorzet, zullen de financiële risico's voor TV vanaf september kleiner/beperkter zijn.
- Aan de verleende omzetgarantie is tot nu toe de voorwaarde verbonden dat er geen personeel ontslagen wordt.
- Als de doorbetaling van niet-gereden ritten stopt per 1 september, staat het de vervoerders vrij om i.i.g. tot oktober een beroep doen op de NOW.
- De continuïteitsafspraken binnen het sociaal domein zijn gestopt vanaf 1 juli. Alleen voor sociaal-recreatief vervoer (Valys en Wmo-verover) is een uitzondering tot 1 september gemaakt. Voor het ziekenvervoer (Zvw) lopen de afspraken tot 1 augustus door. De NOW-regeling stopt per 1-10. Het stopzetten van de landelijke continuïteitsafspraken betekent niet dat bijvoorbeeld gemeenten geen oog moeten hebben voor de financiële positie van aanbieders. In deze context wordt het echter steeds moeilijker te rechtvaardigen dat de continuïteitsafspraken voor Valys na 1 september zonder meer worden verlengd.
- Verwacht kan worden dat het verlengen van continuïteitsafspraken voor Valys als uitzondering binnen het sociaal domein tot vragen zal leiden uit de samenleving en de politiek over waarom het Rijk alleen deze specifieke voorziening in stand houdt.

² De hoogte van de omzetgarantie voor de komende periode is reeds bepaald in de overeenkomst die eerder, voor de periode van maart tot juni, is getekend. Het taakstellende financiële kader, zoals dat is opgenomen in de Rijksbegroting, blijft het uitgangspunt. In een eerdere fase werd nog rekening gehouden met een mogelijke 'boeg golf' in het restant van 2020 (pashouders die alsnog hun kilometerbudgetten versneld zouden gaan benutten). Daarvan is nu nog geen sprake, het beroep op Valys stijgt, maar een groot deel van de pashouders is terughoudend in het boeken van ritten.

- Ook rechtmatigheidskwesties (staatssteun) kunnen dan aan de orde komen zeker als de rest van de zorg- en vervoerssector niet langer gesteund wordt.
- FEZ heeft desgevraagd laten weten dat een verlenging naar hun mening niet langer aan de orde is omdat de vraaguitval niet meer te koppelen is aan beperkingen die van rijkswege zijn opgelegd. Dit sluit ook het beste aan bij de afspraken Wmo-breed en in andere domeinen. Bij het doorzetten van de stijgende lijn verwacht FEZ ook dat het probleem minder groot is en dat er eventueel een beroep kan worden gedaan op (bestaande of eventuele nieuwe) rijksbrede financiële maatregelen van het kabinet.
- Het niet opnieuw verlengen van de aanvullende afspraken met zal bij een lager omzetvolume dan verwacht voor VWS een besparing opleveren. Bij een terugval in de vraag van circa 30% over de laatste vier maanden van 2020 naar schatting circa 4 euro. De vraag is verder of het nog steeds wenselijk is om, zoals tot nu toe het geval is geweest, ook na 1 september zoveel mogelijk gelijk op te trekken met VNG/gemeenten. Bij een deel van de gemeenten is er weerstand tegen de continuïteitsafspraken voor Wmo-vervoer tot 1 september; naar verwachting zal het draagvlak voor nieuwe continuïteitsafspraken verder afnemen.
- In de laatste gezamenlijke oproep van de VNG en VWS is ook nadrukkelijk opgeroepen om op lokaal niveau te kijken wat nodig is om de continuïteit van het vervoer te waarborgen. Hierbij is ruimte voor maatwerk. Het gesprek over de situatie na 1 september dient ook op lokaal niveau gevoerd te worden.
- Als de vraag naar Valys structureel op een lager niveau blijft is het niet logisch om het Valys-netwerk volledig in stand te houden. Van belang is dan om de capaciteit in te richten op het nieuwe 'normaal' en te bezien wat daar voor nodig. Opdrachtgevers en ook VNG zijn van mening dat in de omvorming naar een nieuwe, mogelijk langdurige of zelfs permanente situatie ook van de werkgevers mag gevraagd worden actief mee te denken over een omvorming van de sector. Een generieke doorbetaling van omzetsderving neemt de urgentie voor het zoeken naar structurele oplossingen voor het 'nieuwe normaal' weg.

Directoraat Generaal
Langdurige Zorg
Directie Maatschappelijke
Ondersteuning
Team B

Doorbetaling gedeeltelijk voortzetten/verlagen op weg naar het nieuwe normaal:

- Omzetsdaling voor langere termijn lijkt op dit moment onvermijdelijk, maar onverkort de volledige omzetsderving voor een langere termijn blijven compenseren lijkt niet reëel.
- Uitgangspunt van het kabinet (ook bij de brede steunmaatregelen) is dat van werkgevers en werknemers verwacht mag worden dat ze zo goed mogelijk inspelen op veranderende omstandigheden. Dit standpunt wordt zoals gezegd ook door VNG en i.i.g. een deel van de opdrachtgevers gedeeld.
- De bedrijfsvoering van Valys zou op het 'nieuwe normaal' moeten worden aangepast. Uiteraard heeft dit gevolgen voor de vervoerders. Om de continuïteit van Valys te borgen en de risico's van het stopzetten van de doorbetaling te beperken zou deze eventueel geleidelijk kunnen worden afgebouwd.
- Aandachtspunten/bespreekpunten (ook om samen met TV op te pakken):
 - Wat is het verwachte 'nieuwe normaal' en hoe kan dit worden bereikt zonder de continuïteit van Valys in gevaar te brengen?
 - Om deze vragen te beantwoorden is wellicht wenselijk meer inzicht te krijgen in de financiële positie van TV en zijn onderaannemers.

- Afschalen van het vervoersnetwerk om dit op de vraag af te stemmen zal gevolgen hebben voor het personeel/taxibedrijven. Hoe kunnen deze worden beperkt?
- Is hiervoor na 1 september nog een tijdelijke overgangsregeling nodig om de continuïteit van het vervoer te waarborgen?
- Blijven we als VWS samen optrekken met de VNG? Ook als de gemeenten op lokaal niveau geen omzetgaranties meer willen bieden?
- Een risico bij (te snel) afschalen is dat bedrijven failliet kunnen gaan en/of bij een plotselinge stijging van de vraag onvoldoende capaciteit beschikbaar is om deze vraag op te vangen.

**Directoraat Generaal
Langdurige Zorg**
Directie Maatschappelijke
Ondersteuning
Team B